



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 16992-05-23 דוף ואח' נ' שילב שיווק ישיר לבית היולדת בע"מ ואח'

לפני כבוד השופט דורון חסדאי

המבקשות

1. עמית דוף
 2. לירז תורגמן
- ע"י ב"כ עו"ד משה בן דרור

נגד

המשיבות

1. שילב שיווק ישיר לבית היולדת בע"מ
- ע"י ב"כ עו"ד רונית סיטון
2. ש. סגל ירושלים בעמ
- ע"י ב"כ עו"ד אסף פינק
3. ט.ל. רהיטי תינוקות בע"מ
- מרח' הסרן 25, בני עייש 6086000

פסק דין

במערכת היחסים שבין המבקשות למשיבה 3

1

2 מונחת בפניי בקשה מוסכמת להסתלקות המבקשת 1, הגב' עמית דוף (להלן: "המבקשת 1")
 3 והמבקשת 2, הגב' לירז אגיסון תורגמן (להלן: "המבקשת 2") (להלן יכוננו ביחד: "המבקשות"),
 4 מבקשתן לאישור תובענה ייצוגית (להלן: "בקשת האישור") כנגד ט.ל. רהיטי תינוקות בע"מ ח.פ.
 5 511758278 (להלן: "המשיבה 3") וזאת בהתאם להוראות סעיף 16 לחוק תובענות ייצוגיות,
 6 תשס"ו-2016 ותקנה 11 לתקנות תובענות ייצוגיות, התש"ע 2010 וכן תקנות תובענות ייצוגיות
 7 (תיקון מס' 3) – התשפ"א 2020 (להלן: "התקנות").

8

9 כבר בפתח הדברים יצוין כי הוגשה בקשה בהסכמה לאישור הסדר הסתלקות בעניינן של המשיבות
 10 1 ו-2 והחלטה תנתן בנפרד.

11

עיקר טענות המבקשות במסגרת בקשת האישור

12

13 1. ביום 4.5.2023 הגישו המבקשות תובענה ייצוגית וכן בקשה לאישור התובענה כייצוגית, נגד
 14 שילב שיווק ישיר לבית היולדת בע"מ (להלן: "המשיבה 1"), נגד המשיבה 2, ש. סגל ירושלים בע"מ
 15 ח.פ. 510518269 (להלן: "המשיבה 2") וכנגד המשיבה 3. המבקשות הן אזרחיות מן היישוב,
 16 אימהות לילדים קטנים, אשר ביצעו הזמנות של מוצרים ונאלצו להמתין למשלוח בטווח זמנים של
 17 למעלה משעתיים. המשיבה 1 הינה חברה העוסקת בשיווק מוצרים לתינוקות וילדים ומפעילה
 18 עשרות סניפים.

19

20 2. המשיבות 2 ו-3 הינן חברות העוסקות בעיצוב וייצור רהיטי תינוקות (להלן: "מותגי
 21 הריהוט" או "משיבות 2-3"). המשיבה 1 מפרסמת באתר האינטרנט שלה מוצרים שונים לתינוקות
 וילדים, ביניהם עגלות וטיולונים, מושבי בטיחות ריהוט וחדרי תינוקות. בקטגוריה של "ריהוט



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 16992-05-23 דוף ואח' נ' שילב שיווק ישיר לבית היולדת בע"מ ואח'

- 1 וחדרי תינוקות" אשר מופיעה בעמוד הבית של המשיבה 1, אין כל אזכור לכך שמדובר בריהוט של
- 2 המשיבה 2 או המשיבה 3, ולמעשה מבחינה שיווקית המצג הוא שאין הבדל בין המותגים השונים.
- 3 המבקשת 1, הזמינה ישירות מהמשיבה 1 מוצרים של המשיבות 2-3, כאשר טווח חלון
- 4 אספקת המוצרים נקבע ל-3 שעות. המבקשת 1 פנתה אל נציגות השירות של המשיבה 1 והיא מסרה
- 5 לה כי זמני ההמתנה של 3 שעות הם עבור כל הלקוחות, בכל הזמנה. לאחר מספר ימים, נציגי שירות
- 6 של המשיבות 2-3 תיאמו עם המבקשת 1 הספקה והתקנה של הריהוט שהוזמן מהמשיבה 1 בטווח
- 7 של כ- 3 שעות.
- 8 המבקשת 1 ביקשה לצמצם את טווח השעות לשעתיים, בהתאם להוראות סעיף 18א(ג)
- 9 לחוק הגנת הצרכן התשמ"א, 1981 (להלן: "חוק הגנת הצרכן"). נציגים מטעם המשיבה 3 ציינו כי
- 10 לא ניתן לצמצם את טווח השעות. לאור האמור פנתה המבקשת 1 למשיבה 1 פעם נוספת וניסתה
- 11 לצמצם את טווח הזמנים. לאחר שנאמר לה שוב כי לפי חוק הגנת הצרכן טווח הזמנים לאספקת
- 12 המוצרים הוא 3 שעות, ביקשה המבקשת 1 לבטל את ההזמנה ובהתאם ההזמנה בוטלה.
- 13 באשר למבקשת 2 הרי שגם היא רכשה מוצרים הן מהמשיבה 2 והן מהמשיבה 3 וניתן לה
- 14 זמן אספקה של 3 שעות.
- 15 לטענת המבקשות חובת המשיבה 1 לקבוע עם לקוחותיה זמן המשתנה של שעתיים לכל
- 16 היותר, נובעת מהוראות סעיף 18א(ג) לחוק הגנת הצרכן. עוד הפנו המבקשות לגילוי הדעת שפרסמה
- 17 הרשות להגנת הצרכן. במסגרת גילוי הדעת צוין כי כאשר הצרכן רוכש מוצר בחנות מקוונת ונדרש
- 18 להמתין לקבלת המוצר, קמה לעסק אחריות לספק לצרכן את המוצר שרכש. כאשר מתקיימת
- 19 מסירת מוצר בבית באופן אשר מחייב את הצרכן להיות בביתו ולהמתין, יש לתאם איתו מועד ושעה,
- 20 בעוד שזמן ההמתנה לא יעלה על שעתיים. יתרה מכך, עד יום קודם לכן יש לחזור לצרכן ולתאם
- 21 עמו טווח זמנים מצומצם יותר. חובה זו חלה על כל ביקור אשר הלקוח צריך לחכות בביתו לצורך
- 22 קבלתו, והיא רלוונטית הן לעוסק שמכר את הטובין, והן למוביל או לשליח מטעמו.
- 23 בהתאם לחוק הגנת הצרכן, זמן ההמתנה לא יעלה על שעתיים. אולם כדי שהלקוח יהיה
- 24 זכאי לפיצוי ססטוטורי בסך 300 ₪, צריך שיחלפו פרק זמן של שעתיים מעבר לזמן ההמתנה הקבוע
- 25 בחוק הגנת הצרכן.
- 26 בעניינו נטען כי המשיבות נצלו את חלל הזמן שבין שעתיים לארבע שעות המתנה וקבעו
- 27 טווח זמנים של 3-3.5 שעות לאספקת המוצרים.
- 28 עוד נטען כי המשיבות ונותני שירותי השליחויות, שירותי ההובלה והתקנה, הפרו את
- 29 הוראות הדין בכך שחסכו משאבים מאי העסקת כמות עובדים מספקת על ידם, זאת מן הטעם
- 30 שהעסקת כמות עובדים גדולה יותר הייתה מייקרת את עלות השירותים למשיבות.
- 31 בנוסף נטען כי במסגרת הקטיגוריה של "ריהוט וחדרי ילדים" אשר מופיע באתר המרשתת
- 32 של המשיבה 1, אין כל אזכור לכך שמדובר בריהוט של המשיבות 2-3. מכאן שהלקוחות רוכשים
- 33 את הרהיטים למעשה מהמשיבה 1 ואף זוכים להנחות כחברי מועדון המשיבה 1. עוד נטען כי לאחר
- 34 רכישת הריהוט מתקבל אצל הלקוח אישור הזמנה מהמשיבה 1 וכן הודעה מטעם המשיבה 2 או 3,
- 35 באופן המלמד על הקשר ביניהם. כמו כן כאשר לקוח מבקש לקבל שירות מהמשיבה 1, בקשר



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 16992-05-23 דוף ואח' נ' שילב שיווק ישיר לבית היולדת בע"מ ואח'

- 1 למותגים של המשיבות 2-3, שירות הלקוחות של המשיבה 1 דואג להזמנה, או לחילופין מפנה אל
2 החברה הרלוונטית.
- 3 11. עוד צוין כי מוצרים ממותגי המשיבות 2-3, משווקים על ידי עוסקים נוספים, ולא רק על
4 ידי המשיבה 1, כך ששירותי האספקה והתיקונים שלהן רלוונטי לציבור רחב של לקוחות – בטווחי
5 זמנים של 3 שעות.
- 6 12. לטענת המבקשות יש לחייב את המשיבה 1 והמשיבות 2-3 ביחד ולחוד, שכן המבקשות
7 התקשרו ישירות עם המשיבה 1, וכי יש לראות במשיבות 2-3 כעוסק ולכל הפחות כנותנות שירות
8 של המשיבה 1. צוין כי הוראות החוק רלוונטיות גם לשליח מטעם העוסק, לדוגמה בפסק הדין בת"ק
9 34871-05-22 בשן נ' ויי.די.אם פתרונות הפצה מתקדמים בע"מ נקבע כי ניתן השירות מטעמו של
10 העסק הוא זה שחב בפיצוי על פי החוק, מבלי להידרש לשאלה האם הפיצוי הוא ביחד ולחוד עם
11 העוסק בנסיבות העניין.
- 12 13. המבקשות טענו לקיומו של נזק ממוני ונזק שאינו ממוני. באשר לנזק הממוני טענו
13 המבקשות כי חברי הקבוצה נאלצו להישאר בביתם ולא ללכת לעבודתם, ובכך נגרמה להם פגיעה.
14 אולם המבקשות לא ציינו מה גובה הנזק הממוני לו הן טענות. לעניין הנזק הבלתי הממוני הוא
15 הועמד על 400 ₪ לכל אחת מן המבקשות. לטענת המבקשות הנזק הבלתי ממוני בא לידי ביטוי
16 בתחושת עוגמת נפש ורשות שליליים לחברי הקבוצה. באשר לנזק לחברי הקבוצה צוין כי הוא אינו
17 ניתן להערכה בשלב זה אך הוא מעל 2.5 מיליון ₪.
- 18 14. כמו כן נתבקש בית המשפט להגדיר את הקבוצה כ:
19 **"כל אדם בישראל, אשר תואם עימו זמן המתנה בטווח הזמנים של למעלה משעתיים, לנציג או**
20 **נותן שירות כלשהו מטעמן של המשיבות, לרבות שליח או מוביל או טכנאי או כל נציג או נותן**
21 **שירות אחר, החל מיום 12.9.2018 ועד למועד אישור התובענה הייצוגית"**.
- 22 15. לאור האמור טענו המבקשות כי המשיבה 1 הפרה את הוראות סעיף 18א(ג) לחוק הגנת
23 הצרכן, כמו כן נטען כי הן הפרת הוראות חוק הגנת הצרכן מהווה הפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63
24 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] (להלן: **"פקודת הנזיקין"**). בנוסף נטען כי המשיבה 1 התעשרה שלא
25 כדין, וזאת בהתאם לסעיף 1 לחוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט 1979 (להלן: **"חוק עשיית**
26 **עושר"**). כי התנהלות המשיבה מהווה הפרה של חובת תום הלב בהתאם לסעיפים 12 ו-39 לחוק
27 החוזים (חלק כללי), תשל"ג 1973 (להלן: **"חוק החוזים"**). בנוסף נטען כי התנהלות המשיבה 1 עולה
28 כדי רשלנות וזאת בהתאם לסעיפים 35-36 לפקודת הנזיקין.
- 29 16. המשיבה 3 לא הגישה תשובה מטעמה לבקשת האישור.
- 30 17. הצדדים החלו בקיום הידברות אשר בסיומה הוגשה ביום 15.1.2024 בקשת הצדדים
31 לאישור הסדר ההסתלקות.
- 32 18. במסגרת ההידברות בין הצדדים טענה המשיבה 3 כי רובם ככולם של הלקוחות הם אנשים
33 בחופשת לידה המצויים בבית עם תינוק ולכן לא נגרם להם כל נזק. רוב רובם של המשלוחים
34 וההתקנות בוצעו בתוך חלון של שעתיים גם אם תואם חלון של 3/4 שעות. לטענת המשיבה 3 אחוזים
35 לא מבוטלים (15%) מלקוחותיה אוספים את הרהיטים מהחנויות ולא ממתניים בביתם.



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 16992-05-23 דוף ואח' נ' שילב שיווק ישיר לבית היולדת בע"מ ואח'

19. המשיבה 3 הוסיפה וטענה כי לא הפרה את הדין ביודעין אלא לא הכירה את התיקון לחוק הגנת הצרכן והרחבתו והחלתו גם על הספקה והתקנה של מוצרי המשיבה 3. לטענת המשיבה 3 במקרים שכן היו איחורים דובר בעיקר בשל תשתיות לקויות של הכבישים ופקקים לא מתוכננים בדרכים העירוניות ו/או הבינעירוניות ואין מקום לקנוס את המשיבה 3 על כך.
20. עוד נטען כי מיד עם המצאת בקשת האישור לידיה תיקנה את הדרוש תיקון וכלל המשלוחים וההתקנות מתואמים בטווח של שעתיים.

בקשת הצדדים לאישור הסדר הסתלקות

21. במסגרת בקשת הצדדים לאישור הסדר הסתלקות הגיעו הצדדים לכדי ההסכמות הבאות:

21.1. באשר להסדרה עתידית, מיד לאחר הגשת בקשת האישור המשיבה 3 התאימה ותיקנה לפי הצורך את זמני ההמתנה של משלוחים ושירות לקוחותיה לטווח של שעתיים, באופן בו בקשת האישור הביאה להסדרה של פעילות המשיבה 3 ותועלת ללקוחותיה. כמו כן מתחייבת המשיבה 3 להמשיך ולהקפיד לקבוע זמני המתנה בטווח של שעתיים לכל היותר.

21.2. המשיבה תעניק הטבה בסך כולל של **273,392** ₪ (להלן: "**ההטבה**") ללקוחותיה העתידיים המזמינים ממוצריה באתר, זאת בדרך של הפחתה "עיוורת" של 30 ₪ מהמחיר הסופי בקופה, עבור כל רכישה בסך של 200 ₪ ומעלה.

21.3. תחילת מתן ההטבה תיעשה בתוך 30 ימי עסקים לאחר המועד הקובע, ובמהלך **24** החודשים שלאחר מכן (להלן: "**תקופת מתן ההטבה**"). ההטבה תינתן ללקוחות שרוכשים מוצר של "רהיטי טל" באמצעות הפחתה "עיוורת" של 30 ₪ מהמחיר הסופי בקופה וזאת עבור כל רכישה בסך **200** ₪ ומעלה (להלן: "**הפחתת המחיר**"). הפחתת המחיר תיערך באופן אוטומטי בעת עריכת החשבון והיא תוצג ללקוחות בחשבון הסופי בלבד.

21.4. המשיבה 3 מצהירה ומתחייבת שלא להעלות מחירים של מוצריה לאור ההטבה המוענקת, ומתחייבת שלא להציג את ההטבה כמבצע כלשהו, אלא לתת את ההטבה בצורה "עיוורת".

21.5. עוד מובהר כי הוסכם בין הצדדים, כי ההטבה תוענק ללקוחות עתידיים, וזאת בהתאם להצהרת המשיבה 3 לפיה אחוז ניכר מלקוחותיה הם ממילא לקוחות חוזים ומשכך תתקיים בהכרח חפיפה משמעותית בין התובעים המיוצגים (חברי הקבוצה) לבין לקוחות המשיבה 3 שיהנו מההטבה.

21.6. בתום תקופת מתן ההטבה, המשיבה 3 תיתן דיווח על ידי גורם מוסמך במשיבה 3 על אודות היקף ההטבה שהוענקה וככל שההטבה לא תוענק במלואה, המשיבה 3 תעניק את היתרה באמצעות מתן התרומה לעמותות נזקקות כפי שיאושרו על ידי בית המשפט, בכפוף לקבלת אישור ניהול תקין של העמותות והסכמתן לקבל תרומה מהמשיבה 3.

21.7. לעניין זה ציינו הצדדים כי לאור המצב הכלכלי הלא פשוט שנמצא המשק כולו, לרבות המשיבה 3, והמצב הלא פשוט שבו נמצאים אזרחים רבים, הצדדים ראו כי ראוי





בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 16992-05-23 דוף ואח' נ' שילב שיווק ישיר לבית היולדת בע"מ ואח'

- 1 שבתום תקופת מתן ההטבה, המשיבה 3 תעניק את יתרת הסכום בתרומה של מוצרים
2 לעמותות נזקקות חלף תשלום כספי ישיר לקרן תובענות ייצוגיות.
- 3 22. המבקשות ובא כוחן ומי מטעמם מתחייבים בזה שלא להגיש תביעה ו/או בקשה לאישור
4 תובענה כייצוגית כנגד המשיבה 3 הקשורה לאיזה מהעילות שהועלו על ידי המבקשות בבקשת
5 האישור. כמו כן מתחייבים המבקשות ובא כוחן ומי מטעמם שלא להיות שותפים או לשדך או לשתף
6 פעולה במישרין או בעקיפין עם תביעה כנגד המשיבה 3 הקשורה לעילות שהועלו על ידי המבקשות
7 בבקשת האישור.
- 8 23. תביעתן האישית של המבקשות תידחה ובקשת האישור תימחק.
- 9 24. המבקשות מצהירות ומאשרות כי עם הגשת בקשה זו ובכפוף לאישורה על ידי בית המשפט,
10 הן מוותרות, ויתור מלא, סופי, מוחלט ובלתי חוזר, על כל טענה מכל מין וסוג שהוא הועלו על ידן
11 במסגרת ההליך כנגד המשיבה 3, ומתחייבות שלא להעלות עוד כלפי המשיבה 3 בנוגע, כל טענה,
12 תביעה או דרישה, הקשורה לאיזו מהעילות והטענות שהועלו על ידן בבקשת האישור.
- 13 25. כמו כן הביאו הצדדים את המלצתם לעניין וגבה התשלום ושכר הטרחה. לעניין הגמול
14 למבקשות המשיבה 3 תשלם לשתי המבקשות יחדיו גמול בסך של **12,000** ₪ בתוספת מע"מ כדין.
15 הגמול יועבר למבקשות בתוך 30 יום ממועד מתן פסק הדין.
- 16 26. כמו כן המשיבה 3 תשלם למבקשות את מחצית האגרות (הכפולות) ששולמה על ידן בסך
17 של **5,959** ₪ (בהתאם לאמור בתקנה 7א לתקנות בתי המשפט (אגרות), תשס"ז (2007) דהיינו
18 המבקשות שילמו יחדיו שתי אגרות בסך של **11,918** ₪ והמשיבה 3 תשלם מחצית הסכום.
- 19 27. לעניין שכר הטרחה, המשיבה 3 תשלם לבאי כוח המבקשות סך של **58,000** ₪ בתוספת
20 מע"מ כדין, כנגד חשבונית מס כדין, זאת בגין ההטבה לציבור והן בגין ההסדרה לעתיד.
- 21 28. כמו כן נתבקש בית המשפט לעשות שימוש בסמכותו ובשיקול דעתו בהתאם לסעיף 16(ד)(1)
22 לחוק תובענות ייצוגיות ולתקנה 11(ב) לתקנות תובענות ייצוגיות ולהורות כי ההסתלקות מושא
23 בקשה זו לא תהיה כרוכה בפרסום בעיתונות.
- 24 29. בנוסף נתבקש בית המשפט לפטור מתשלום חלקה השני של האגרה. לעניין זה הצדדים
25 ציינו כי הם סבורים כי המקרה דנן הוא מקרה מובהק שבו מתקיימים התנאים הקבועים בפסיקה
26 למתן פטור מתשלום החלק השני של האגרה, ומשכך ובהתאם לתקנה 7א לתקנות בתי המשפט
27 (אגרות) התשס"ז-2007 מתבקש בית המשפט לפטור את המבקשות מתשלום חלקה השני של אגרת
28 בית המשפט.
- 29 30. הצדדים פעלו במסגרת פגישות רבות וניהול מו"מ ממושך, בצורה עניינית, בשלב מקדמי
30 בהליך, ואף בטרם התקיימה ישיבת קדם המשפט או הוגשה תשובה לבקשת האישור. התנהלות זו
31 של הצדדים הביאה להסכמה לסיים את ההליכים המשפטיים באופן יעיל ובלא צורך בהשקעת
32 משאבים נוספים מבית המשפט.
- 33 31. עוד נטען כי פטור מהחלק השני של האגרה מקובל ונדרש ביתר שאת במקרים כמו במקרה
34 בו עסקינן שתשלום המחצית השנייה של האגרה הוא בסכום נכבד שמהווה שיעור ניכר מסך



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 16992-05-23 דוף ואח' נ' שילב שיווק ישיר לבית היולדת בע"מ ואח'

1 הסכומים המשולמים בהסדר כולו, כך שתשלום המחצית השנייה של האגרה הופך את ההסדר כולו
2 לבלתי סביר מבחינת עלויותיו.

3 32. עוד הוסכם על הצדדים כי ככל שבית המשפט יחליט שלא ליתן פטור על המחצית השנייה,
4 המחצית השנייה של האגרה תשולם על ידי המשיבה 3.

דיון והכרעה

התשתית הנורמטיבית – הסדר הסתלקות

5
6
7
8 33. לאחר שעיינתי בבקשת הצדדים, מצאתי את הסדר ההסתלקות אשר גובש במסגרת הליך
9 הגישור שהתקיים כסביר והולם ומכאן שאני מאשר את בקשת ההסתלקות.

10 34. בסעיף 16(א) לחוק תובענות ייצוגיות קבע המחוקק תנאים לאישור הסתלקות צדדים
11 מתובענה ייצוגית או מבקשה לאישורה, כהאי לישנא:

12 מבקש, תובע מייצג או בא כוח מייצג, לא יסתלק מבקשה לאישור או מתובענה
13 ייצוגית, אלא באישור בית המשפט, וכן לא יקבל, במישרין או בעקיפין, טובת
14 הנאה מהנתבע או מאדם אחר בקשר להסתלקותו כאמור, אלא באישור בית
15 המשפט; בהחלטתו אם לאשר טובת הנאה כאמור, ישקול בית המשפט את
16 אלה:

17 (1) אם הבקשה לאישור ההסתלקות הוגשה לפני שאושרה התובענה
18 הייצוגית – האם התובענה הראתה עילת תביעה לכאורה;
19 (2) התועלת שהביאה הבקשה לאישור או התובענה הייצוגית לחברי
20 הקבוצה.
21

22 35. יוער, כי ס"ק 1 וס"ק 2 הוספו לחוק התובענות הייצוגיות במסגרת חוק תובענות ייצוגיות
23 (תיקון מס' 10), התשע"ו-2016, במטרה למנוע תופעות של תביעות סרק "מתוגמלות", שהן למעשה
24 תביעות סרק של הגוף הנתבע מעדיף לסלקן תמורת תשלום שכר טרחה וגמול תובע בהיקפים
25 נמוכים למדי, חלף לנהל הליך שלם, גם כאשר אין ממש בתובענה הייצוגית.

26 36. כך נכתב בדברי ההסבר להצעת חוק זו (הצעת חוק תובענות ייצוגיות (תיקון מס' 10)
27 (הסדרי פשרה והסתלקות), התשע"ו-2016, פורסם ברשומות ביום 30.05.2016):

28 סעיף 16 לחוק מתנה הסתלקות מתובענה ייצוגית או קבלת טובת הנאה בקשר
29 להסתלקות כאמור באישור בית המשפט. במקרים רבים הנתבע מסכים לתת
30 לתובע טובת הנאה כדי לחסוך מעצמו את ניהול ההליך; בקשות כאלה
31 מטילות עומס על מערכת המשפט, כרוכות בעלויות מיותרות לנתבעים ואינן
32 משרתות את עניינם של חברי הקבוצה המיוצגת ושל הציבור. לפיכך מוצע
33 לקבוע כי בהחלטתו אם לאשר טובת הנאה לתובע המייצג או בא כוחו יידרש
34 בית המשפט לשקול את התועלת שהביאה הבקשה לאישור או התובענה
35 הייצוגית לחברי הקבוצה. עוד מוצע לקבוע כי אם בקשת ההסתלקות מוגשת
36 לפני שהתובענה אושרה כייצוגית, יבחן בית המשפט, במסגרת שיקוליו אם
37 לאשר טובת הנאה כאמור, גם אם התובענה הראתה עילת תביעה לכאורה.
38

39 37. דומה, כי במסגרת תיקון זה ביקש המחוקק לאמץ את גישתם של בתי המשפט לעניין אי
40 אישור בקשת הסתלקות "מתוגמלת" במצב בו התובענה אינה מגלה עילה ראויה, תוך התווית
41 קריטריונים ברורים שעל בית המשפט לבחון בבקשות אלו. ראו לעניין זה דברי בית המשפט העליון
42 במסגרת ע"א 4714/13 מרון דיאב נ' חברת איי דיגיטל סטור בע"מ (פורסם בנבו, 2013):



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 16992-05-23 דוף ואח' נ' שילב שיווק ישיר לבית היולדת בע"מ ואח'

לעניין זה נפסק, כי "אף שהחוק מותיר פתח לפסוק גמול לתובע גם אם לא זכה בתובענה, בהתקיים הצדקה מיוחדת לכך, אין מקום לפסוק גמול לתובע מייצג או שכר טרחה לבא כוחו כאשר התביעה שהוגשה אינה ראויה, וכאשר אין לקבוצה או לציבור ענין לעודדה" (ע"מ 2395/07 אכדיה סופטוור סיסטמס בע"מ נ' מדינת ישראל – מנהל המכס ומס בולים, [פורסם בנבו] פסקה 20 (27.12.2010); וראו גם, ע"א 8430/99 אנליסט אי.אמ.אס. ניהול קרנות בנאמנות (1986) בע"מ נ' ערד השקעות ופיתוח תעשייה בע"מ, פ"ד נו(2) 247, 259 (2001)). בהקשר זה הובעה הדעה בספרות המשפטית, כי אין מקום לפסוק גמול למבקש להסתלק מבקשה לאישור תובענה ייצוגית (או שכר טרחה לבא-כוחו), כשמדובר בהליך שסיכוייו היו קלושים (ראו, אלון קלמנט "פשרה והסתלקות בתובענה הייצוגית" משפטים מא 5, 87-89 (תשע"א) (להלן – קלמנט)); כן ראו, ע"א 1384/11 ז'טלני נ' בנק הפועלים בע"מ [פורסם בנבו] (30.1.2013) (להלן – עניין ז'טלני)). זאת, על מנת שלא לתמרץ את הגשתן של בקשות לאישור תובענות ייצוגיות מסוג זה.

38. למעשה, עניין התועלת המתקבלת במסגרת בקשת הסתלקות היוותה עוד קודם לכן אבן בוחן בעת אישור גמול ושכר טרחה בבקשות כגון דא, וראו דבריו של פרופ' א. קלמנט במאמרו בעניין זה כי "כאשר הבקשה הביאה לשינוי בהתנהגות הנפגע ולפיצוי הנפגעים, התובע ועורך-הדין זכאים לגמול ושכר טרחה עבור זמנם, הוצאותיהם והיוזמה לפעולה כנגד הנתבע" (א. קלמנט "פשרה והסתלקות בתובענה הייצוגית" משפטים מא 5, 88 (תשע"א)). יחד עם זאת נקצב שיעור הגמול ושכר הטרחה בהתאם לשיקול דעת בית המשפט ובהתחשב בתועלת הספציפית המתקבלת בכל מקרה ומקרה (ר' עוד: ת"צ 11784-12-11 דורפמן נ' טיב טעם רשתות בע"מ (פורסם בנבו, 13.06.2012); ת"צ 39068-11-12 דרור אביטל נ' זוגלובק שיווק בע"מ (פורסם בנבו, 24.03.2013); ת"צ 48191-11-13 בירגר נ' מי עדן ייצור (2007) בע"מ ואח' (פורסם בנבו, 17.08.2014); ת"צ 27043-06-14 ברוך חזן נ' יעד חברה לדלק בע"מ (פורסם בנבו, 09.12.2014); ת"צ 15843-01-15 סנקוב נ' ארד הרצל בע"מ (פורסם בנבו, 01.03.2015); ת"צ 13306-06-14 ציון נ' יפאורה - תבורי בע"מ ואח' (פורסם בנבו, 10.03.2015)).

39. בע"א 8114/14 מרקיט מוצרי ייעול בע"מ ואח' נ' סונול ישראל בע"מ ואח' (פורסם בנבו, 5.8.18) (להלן: "פס"ד מרקיט") דן בית המשפט העליון בהרחבה בסוגיית תוקפם של הסדרי הסתלקות מתוגמלת. בית המשפט התייחס לסכנות הגלומות בהסדרי הסתלקות מתוגמלת (ר' סעיף 22 לפסק הדין), בחן את הסדרי ההסתלקות בראי החקיקה והפסיקה (ר' סעיפים 23–25), קבע קווים מנחים לדין בבקשה לאישור הסדר הסתלקות מתוגמלת (ר' סעיפים 26–31). בית המשפט, כב' השופטת ע' ברון, סיכמה את הדברים בקובעה בין היתר כי:

...שומה על בית המשפט הדן בבקשה לאישור הסתלקות מתוגמלת לעשות שימוש זהיר בכלי של פסיקת גמול ושכר טרחה; תוך מודעות לסכנות הגלומות בהסדרים מסוג זה לקבוצה, לציבור ולמוסד התובענה הייצוגית; ובמטרה מצד אחד לקדם הגשת תובענות ייצוגיות ראויות, ומצד שני למנוע הליכי סרק [...] ואולם לא מדובר באריתמטיקה ואין "נוסחאות בית ספר" לעניין זה. בסופו של יום ההכרעה בנדון מסורה לערכאה הדיונית בהתאם לשיקול דעתה בנסיבות המקרה הקונקרטי...

40. כב' השופט נ' סולברג בסיפת פסק הדין קבע, כי סעיף 16 לחוק תובענות ייצוגיות מציין שני שיקולים שעל פיהם יכריע בית המשפט בבקשת תובע מייצג או בא כוח מייצג אם לאשר קבלת טובת



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 16992-05-23 דוף ואח' נ' שילב שיווק ישיר לבית היולדת בע"מ ואח'

- 1 הנאה בקשר להסתלקות (הסתלקות מתוגמלת): א- קיומה של עילת תביעה לכאורה; ב- תועלת
 2 לחברי הקבוצה, כאשר שני השיקולים הללו יפים לא רק לצורך החלטת בית המשפט בגדרי סעיף
 3 16 לחוק אם לאשר הסתלקות אלא גם לגבי החלטת בית המשפט להורות על תשלום גמול לתובע
 4 המייצג וקביעת שכר הטרחה של בא כוח המייצג (ר' סעיפים 22 ו-23 לחוק תובענות ייצוגיות.
 5 41. בנסיבות העניין, ובשים לב לעובדה כי המשיבה 3 ציינה בבקשה כי מיד לאחר הגשת בקשת
 6 האישור היא התאימה ותיקנה לפי הצורך את זמני ההמתנה של משלוחים ושירות ללקוחותיה
 7 לטווח באתר המשיבה 3 לטווח של שעתיים, הרי שטוב עשו הצדדים עת הגיעו להסכמה בדבר
 8 הסתלקות המבקשים מבקשת האישור.
 9 42. באשר לקיומה של עילת תביעה לכאורה, הרי שעל פניו קיים ספק בשאלה האם קביעת
 10 טווח זמן אספקה ראשוני של 3 שעות יש בו כדי לעמוד בהוראות סעיף 18א(ג) לחוק הגנת הצרכן.
 11 43. לעניין גובה שיעור הפיצוי לחברי הקבוצה, ובשים לב לנסיבות השעה, מצאתי כי בנסיבות
 12 המקרה יש לאשר את הסכמת הצדדים על מתן הטבה בסך כולל של 273,392 ₪ ללקוחותיה
 13 העתידיים המזמינים ממוצריה באתר, זאת בדרך של הפחתה "עיוורת" של 30 ₪ מהמחיר הסופי
 14 בקופה, עבור כל רכישה בסך של 200 ₪ ומעלה, והכול כפי שפורט במסגרת בקשת הצדדים.
 15 44. לאור המפורט לעיל, משאין בהסתלקות המבקש משום מעשה בית דין ובהיעדר נסיבות
 16 מיוחדות המצדיקות זאת, לא מצאתי כי יש צורך באיתור תובעים חילופיים או בפרסום הודעת
 17 הסתלקות. להרחבה בעניין אי פרסומן של הסתלקויות בהתאם לשיקול דעת בית המשפט ר' ת"צ
 18 (ת"א) 13675-03-09 דניאל מישורי נ' דקלה חברה לביטוח בע"מ (פורסם בנבו, 2010); ת"צ (מרכז)
 19 24356-04-10 בלהה הר-עוז נ' כלל בריאות חברה לביטוח בע"מ (פורסם בנבו, 2010).
 20 45. יחד עם זאת לא מצאתי לנכון לאשר את הסכמת הצדדים לעניין תשלום הגמול למבקשות
 21 בסך של 17,959 ₪ בתוספת מע"מ כדין (המורכב מסך של 12,000 ₪ גמול ו-5,959 ₪ בגין החזר אגרה)
 22 וכן שכר טרחה לבא כוח המבקשות בסך של 58,000 ₪ בתוספת מע"מ כדין כנגד חשבונית מס.
 23 46. כאמור, על פי הוראות סעיף 16(א) לחוק תובענות ייצוגיות לא תינתן טובת הנאה לתובע
 24 מייצג ולבא כוחו של התובע המייצג בגין הסתלקות מבקשה לאישור תובענה ייצוגית. מכאן, שהכלל
 25 שקבע המחוקק הינו כי במסגרת הסדרי הסתלקות לא ישולם גמול לתובע ולב"כ המייצג.
 26 47. לעניין זה נקבע בפס"ד מרקיט לעיל כי:
 27 על פי נוסחו הנוכחי של סעיף 16 לחוק תובענות ייצוגיות הכלל הוא שאין
 28 לפסוק גמול ושכר טרחה לתובע המייצג ולבא הכוח המייצג במסגרת של
 29 הסתלקות מבקשת אישור תובענה ייצוגית. דרך המלך שבא יש לתמרץ
 30 ולעודד הגשתן של תובענות ייצוגיות וראויות, היא פסיקת גמול ושכר טרחה
 31 במקרים שבהם ההליך הייצוגי הוכרע לטובת הקבוצה (הסדר פשרה, קבלת
 32 בקשת האישור או התובענה הייצוגית). עם זאת הסתלקות מתוגמלת היא
 33 אפשרית – ואולם מדובר בחריג לכלל, ומשכך יש להיעתר לבקשות בנדון רק
 34 במקרים מתאימים.
 35
 36 48. סעיף 16(א) לחוק תובענות ייצוגיות מגדיר את התנאים אשר בהתקיימותם יאשר בית
 37 המשפט גמול ושכר טרחה במסגרת הסדר הסתלקות. התנאי הראשון הינו קיומה של עילת תביעה
 38 לכאורה והתנאי השני מדבר בדבר התועלת שהביאה בקשת האישור לחברי הקבוצה.



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 16992-05-23 דוף ואח' נ' שילב שיווק ישיר לבית היולדת בע"מ ואח'

49. לעניין התנאי הראשון, נקבע בפס"ד מרקיס לעיל כי על בית המשפט: "לודא כי אין עסקינן בתביעת סרק, אלא בתובענה שלכתחילה עמדה ביסודה עילת תביעה לכאורה ואולם לאחר הגשתה התברר כי אין עוד תוחלת בהמשך ניהול ההליך".
50. באשר לתנאי השני, בדבר התועלת שהביאה הבקשה לאישור לחברי הקבוצה, נקבע בפס"ד מרקיס כי על בית המשפט לודא: "...כי לקבוצה צמחה תועלת קונקרטית ורלוונטית כתוצאה מההליך, ואין די מבחינה זו בתועלת כללית ועמומה...אחת השאלות שיש לבחון בהקשר זה, היא אם אמנם היה צורך בנקיטת ההליך הייצוגי לשם השגת התוצאה שהתקבלה".
51. כן נפסק בפס"ד מרקיס כי בנוסף לשיקולים המנויים בסעיף 16(א) לחוק תובענות ייצוגיות, על בית המשפט לשקול גם שיקולי רוחב, כגון הסכנות הגלומות למוסד התובענות הייצוגיות וכן יש ליתן את הדעת לקיומה של "בעיית הנציג" במסגרת תובענות ייצוגיות.
52. באשר לשיקולי הרוחב שעל בית המשפט לשקול במסגרת הכרעה בבקשת הסתלקות מתוגמלת. נקבע בפס"ד מרקיס (שם בפסקה 27) בין היתר כי:
- בצד האמור, הכרעה בבקשת הסתלקות מתוגמלת מחייבת את בית המשפט לשקול גם 'שיקולי רוחב' – ובפרט את הסכנות הגלומות בהסתלקות מתוגמלת למוסד התובענה הייצוגית ולציבור בכללותו, כפי שפורט לעיל, על מנת ששכרו של ההליך הייצוגי לא ייצא בהפסדו. כידוע, גמול ושכר טרחה הם מהכלים החשובים והמשפיעים המסורים בידי בית משפט בעולם התובענות הייצוגיות, ויש אפוא לעשות בהם שימוש מושכל לשם התווית מדיניות ראויה בהגשה וניהול של הליכים ייצוגיים.
53. באשר לקיומה של "בעיית הנציג" במסגרת הסתלקות מתוגמלת נקבע בפס"ד מרקיס כי:
- יש לתת את הדעת אף לבעיית הנציג הנובעת מכך שעל פי רוב הסדרי ההסתלקות המתוגמלת מוגשים בהסכמת הצדדים כך שאין מי שישמיע את קולם של חברי הקבוצה שההסדר אינו משרת את עניינם...חברי הקבוצה אינם מעורבים בהליכי הסתלקות (להבדיל מהליכי פשרה), וגם לו היו – עלות הערעור על פסיקת הגמול ושכר הטרחה עולה על התועלת שעשויה לצמוח מכך ליחיד הקבוצה. אין זאת אלא שגם כאשר מונחת לפניו בקשה מוסכמת להסתלקות מתוגמלת – בית המשפט מצווה לשקול את אינטרס הקבוצה והציבור הרחב, שקולם לא נשמע בהליך. יש לנקוט אפוא משנה זהירות באישורם של הסדרים אלה, ועל בית המשפט להשתכנע כי אין מדובר בתביעת סרק חרף העובדה שהמייצגים מעוניינים להסתלק מן ההליך הייצוגי.
54. יישום הוראות סעיף 16(א) לחוק תובענות ייצוגיות וכן יישום ההלכה שנקבעה בפס"ד מרקיס לענייננו מוביל לכדי מסקנה כי בנסיבות בקשה זו, אין מקום לאשר את מלוא הסכמת הצדדים ובקשתם לעניין תשלום גמול למבקש ושכר טרחה לבא כוח המבקש.
55. באשר לתנאי הראשון שעניינו אשר נקבע בפס"ד מרקיס אשר עניינו קיומה של עילת תביעה לכאורה הרי שעל פניו נראה כי אכן קיימת עילת תביעה לכאורה בהתאם לסעיף 18(ג) לחוק הגנת הצרכן. כמו כן באשר לתנאי השני הרי שאכן צמחה תועלת קונקרטית לקבוצה שכן לפי טענת המשיבה 3 במסגרת הסדר ההסתלקות לאחר שהוגשה בקשת האישור היא התאימה ותיקנה לפי הצורך את זמני ההמתנה של משלוחים ושירות ללקוחותיה לטווח של שעתיים.



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 16992-05-23 דוף ואח' נ' שילב שיווק ישיר לבית היולדת בע"מ ואח'

56. יחד עם זאת, אין להתעלם משיקולי הרוחב אשר עומדים בפני בית המשפט עת הוא דן בבקשת הצדדים לפסיקת גמול ושכר טרחה במסגרת הסדר הסתלקות. בעניינו במסגרת בקשת האישור העריכו המבקשות את הנזק לקבוצה בסך של למעלה מ-2.5 מיליון ₪ בעוד שהפיצוי שניתן לקבוצה על ידי המשיבה 2 עומד על סך של 273,392 ₪ בלבד. בנוסף אין להתעלם מן העובדה כי בקשת הצדדים לאישור הסדר הסתלקות הן בעניינה של המשיבה 3 והן בעניינן של המשיבות הנוספות הוגשה בשלב מוקדם מאוד של ההליך ומבלי שהוגשה תשובת מי מהמשיבות לבקשת האישור.
57. בנוסף יש לתת את הדעת לעובדה כי במסגרת בקשת הצדדים לאישור הסדר הסתלקות בעניינן של המבקשות והמשיבה 3 נתבקש אף בית המשפט לאשר את המלצת הצדדים לעניין גובה הגמול ושכר הטרחה, כאשר גם שם הסכומים שהומלצו על ידי הצדדים עומדים על הצד הגבוה.
58. עוד לעניין אופן קביעת גובה הגמול ושכר הטרחה במסגרת בקשת הצדדים לאישור הסדר הסתלקות ראו דבריו של כב' השופט ע' גרוסקופף ברע"א 2957/17 סופרגז חברה ישראלית להפצת גז נ' יעל שוורצמן (פורסם בנבו, 17.3.2024) לפיהם:

קביעת הגמול ושכר הטרחה שישולמו לתובע ובאי הכוח המייצגים נעשית על ידי בית המשפט, וזאת גם אם ההליך מסתיים בהסכמה במסגרת הודעת הסתלקות מוסכמת או הסדר פשרה (ראו סעיפים 19(ו), 22 ו-23 לחוק תובענות ייצוגיות). במצבים בהם ההליך מסתיים בהסכמה, יש והצדדים מגישים המלצה משותפת על גובה הגמול ושכר הטרחה הראוי לשיטתם. כידוע, בית המשפט רשאי להתחשב בהמלצה זו, אך אין הוא מחויב לפעול על פיה (ראו סעיף 19(ו) לחוק תובענות ייצוגיות; וכן עניין רייכרט, בעמ' 687; ע"א 4714/13 דיאב נ' חברת איי דיגיטל סטור בע"מ, פסקה 6 [פורסם בנבו] (29.9.2013); ע"א 8114/14 מרקיס מוצרי ייעול בע"מ נ' סונוול ישראל בע"מ, פסקה 29 [פורסם בנבו] (5.8.2018); ע"א 7593/21 פיינטוך נ' אלונאל בע"מ, פסקה 7 [פורסם בנבו] (9.6.2022)). ככל שבית המשפט מוצא לנכון לדחות את המלצת הצדדים, מן הראוי שייתן דעתו גם לשני העניינים הבאים:

ככל שהצדדים קבעו מפתח לחלוקה בין הגמול המומלץ לשכר הטרחה המומלץ על בסיס יחסי (כפי שנעשה בענייננו, בו נקבע מפתח של 4:25 בהסדר הפשרה עניין אמישראל ו-31:7 בהסדר הפשרה עניין סופרגז), יש, ככלל, לכבד מפתח זה, באופן שהפחתה בסכום הנפסק כגמול ושכר טרחה לעומת הסכום המומלץ תבוא בחלקה על חשבון הגמול ובחלקה על חשבון שכר הטרחה. על פי ההלכה הפסוקה, כאשר בית המשפט מפחית מגובה הגמול ושכר הטרחה המומלצים בהסדר פשרה, בסמכותו להורות על העברת הסכומים שנחסכו מהנתבע לטובת הקבוצה, וזאת לאור ההנחה שהוא אדיש להסטה מסוג זה (ראו עניין כרמי, פסקה 8; ע"א 965/23 שפרן נ' קורל המילניום בע"מ, פסקה 3 (8.2.2024)). במקרים מתאימים, מן הראוי לשקול את השימוש בסמכות זו. [שם בפסקה 50].

59. יישום האמור לעיל בענייננו מוביל לכדי מסקנה כי הגמול למבקשות יעמוד על סך של 10,000 ₪ בתוספת מע"מ כדין בלבד, ואילו שכר הטרחה לבא כוח המבקשות יעמוד על סך של 33,000 ₪ בתוספת מע"מ כדין כנגד חשבונית מס.
60. יתרת הסכום שהוסכם על ידי הצדדים, בסך של 32,959 ₪ תועבר כתרומה לקרן לפי סעיף 2א לחוק תובענות ייצוגיות.



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 16992-05-23 דוף ואח' נ' שילב שיווק ישיר לבית היולדת בע"מ ואח'

61. לעניין ייעוד התרומה, בשים לב לנסיבות השעה ועת החירום, הריני ליעדם למיזמי הקרן לחלוקת כספים למתן סיוע לרשויות המקומיות הממוקמות על קו העימות בגבול עזה וכן על קו העימות בגבול הצפון. ר' לעניין זה: ת"צ (ת"א) 21420-07-19 אברהם כדמיאן נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ (פורסם בנבו, 24.1.2024), תצ (ת"א) 74762-12-19 רוני צבי אברמובסקי נ' הראל חברה לביטוח בע"מ (פורסם בנבו, 22.1.2024).

בקשת הצדדים למתן פטור מתשלום חלקה השני של האגרה

62. באשר לבקשת הצדדים למתן פטור מתשלום חלקה השני של האגרה טענו הצדדים כי הם פעלו בצורה ענייני בשלב מקדמי של ההליך עוד בטרם התקיימה ישיבת קדם המשפט. התנהלות זו הביאה להסכמה לסיים את ההליכים המשפטיים באופן יעיל ובלא צורך בהשקעת משאבים נוספים מבית המשפט.

63. עוד נטען כי פטור מהחלק השני של האגרה מקובל ונדרש ביתר שאת במקרים כמו במקרה שכאן שבו תשלום המחצית השנייה של האגרה הוא בסכום נכבד שמהווה שיעור ניכר מסך הסכומים המשולמים בהסדר כולו, כך שתשלום המחצית השנייה של האגרה הופך את ההסדר כולו לבלתי סביר מבחינת עלויותיו.

64. לאחר שדנתי בטענות הצדדים ובשים לב להוראות הדין וההלכה הפסוקה מצאתי כי דין בקשת המבקשות למתן פטור מתשלום חלקה השני של האגרה להידחות.

65. תקנה 7א לתקנות בתי המשפט (אגרות), תשס"ז 2007 קובעת את חובת תשלום האגרה במסגרת תובענה ייצוגית שאינה נגד רשות. עת המדובר בתובענה ייצוגית אשר מסתיימת במסגרת הסדר הסתלקות רשאי בית המשפט לפטור את המבקש מתשלום חלקה השני של האגרה וזאת משיקולים מיוחדים שישקלו. וכך נקבע בסעיף 7א(4)(ב):

ניתן פסק דין המאשר הסדר הסתלקות לפי סעיף 16 לחוק תובענות ייצוגיות ישלם המבקש את חלקה השני של האגרה; על אף האמור רשאי בית המשפט-

- (א) להורות כי המשיב ישלם את חלקה השני של האגרה וישפה את המבקש על סכום האגרה ששילם בעד חלקה הראשון של האגרה בתוספת הפרשי הצמדה למדד;
- (ב) לפטור את המבקש מתשלום חלקה השני של האגרה לפי פסקה זו, כולה או חלקה, מטעמים מיוחדים שיירשמו.

66. במסגרת דברי ההסבר לתזכיר חוק תקנות בתי המשפט (אגרות) (תובענה ייצוגית) התשע"ז-2017 נאמר כי אחת מתכליות החוק היא כיסוי עלויות ההליך המשפטי:

...הראשונה היא כיסוי חלק מעלויות ההליך המשפטי אותו יזום בעל הדין. תובענה ייצוגית היא הליך מורכב וארוך אשר דורש, ככלל, משאבים שיפוטניים רבים. בהתאם, אין מקום להחרגת הליכי התובענות הייצוגיות מתשלום אגרה, בדומה לשאר ההליכים המתנהלים בבתי המשפט...

67. הכלל הקבוע במסגרת תקנה 7א לתקנות בתי המשפט אגרות עניינו חיוב המבקש בתשלום אגרה, כאשר הריג לכלל הוא מתן פטור על ידי בית המשפט וזאת כאמור מטעמים מיוחדים



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 16992-05-23 דוף ואח' נ' שילב שיווק ישיר לבית היולדת בע"מ ואח'

1 שירשמו (ר' גם: ת"צ (ת"א) 66090-05-18 חיה שיר נ' י.ד. אריאל השקעות בע"מ (פורסם בנבו, 21.11.2018)).

2
3 68. בענייננו טענו הצדדים כי ההליכים בהליך הסתיימו עוד בתחילתם, וכי הם אף הסתיימו עוד בטרם התקיים דיון בהליך. אין בידי לקבל את טענות הצדדים לעניין זה.

4
5 69. ראשית, בניגוד לנטען על ידי המבקשים הרי שכבר עם הגשת בקשת האישור נדרש בית המשפט לדון בסוגיית אופן תשלום האגרה על ידי המבקשות במועד הגשת בקשת האישור והמבקשים התבקשו להגיש את התייחסותם לעניין זה. ר' החלטת בית המשפט מיום 8.6.2023 וכן החלטת בית המשפט מיום 11.6.2023.

6
7
8
9 70. שנית, אין לקשור בין סכום האגרה שבו יחויבו הצדדים לבין הסכומים אשר משולמים במסגרת הסדר ההסתלקות. כל אחד מן הסכומים האמורים מייצג תכלית שונה. לעניין סכום האגרה הרי שכפי שפורט לעיל היא נועדה בין היתר לכיסוי עלויות ההליך המשפטי, כאשר עניינו של הסכום הוא במהות הקשר בין המבקשים בבקשת האישור לבין המדינה. ואילו הסכומים אשר משולמים במסגרת הסדר ההסתלקות עניינם במערכת היחסים שבין הנתבע לבין חברי הקבוצה. באם לדעת המחוקק היה בטעם האמור כדי ליתן פטור מתשלום אגרה הרי שהדעת נותנת כי היה מכלילו במסגרת האמור בתקנה 7א(א)(4) לתקנות האגרות. ר' לשם השוואה דבריה של כב' השופטת ר' ברקאי – המקובלים עלי – בת"צ (ת"א) 17250-04-20 סטפן בולנסקי נ' בנק לאומי לישראל בע"מ (פורסם בנבו, 2.6.2021) לפיהם:

18...תקנה 7א(א)(4) לתקנות האגרות - כפי שהוספה לתקנות האגרות במסגרת
19 תקנות בתי המשפט (אגרות) (תיקון), תשע"ח-2018 (להלן: "תיקון 2018"),
20 קובעת מפורשות כי עם אישור הסדר ההסתלקות המבקש ישלם את חלקה
21 השני של האגרה. אולם, בית המשפט רשאי להורות, כי המשיב ישלם את
22 חלקה השני של האגרה וישפה את המבקש על סכום האגרה ששילם עבור
23 החלק הראשון, או להורות על מתן פטור למבקש מתשלום החלק השני של
24 האגרה "מטעמים מיוחדים שירשמו.

25 דברי ההסבר לתיקון 2018 מלמדנו, כי סכומי האגרות בתובענות ייצוגיות נועדו
26 הן לשם כיסוי העלויות הגבוהות של הליך התובענות הייצוגיות, והן לשם
27 הפחתת תביעות הסרק הרבות המוגשות.

28 לדידי מקום בו מתקין התקנות נמנע מלקבוע תבחינים מפורשים על פיהם
29 יוענק פטור ו/או הנחה מתשלום אגרה כתוגמת הוראת סעיף 6 לתקנות
30 האגרות ובחר לנקוב בהוראה כי ניתן יהיה להעניק פטור או הנחה "רק
31 מטעמים מיוחדים", אין בעצם העובדה כי הצדדים הגיעו להסדר ההסתלקות
32 (או הסדר פשרה), בשלב מוקדם של ההליך, כדי להוות "טעם מיוחד"
33 המצדיק את מתן הפטור, הגם החיסכון בזמן שיפוטי. שיש בה כדי לחסוך זמן
34 שיפוטי [ראו למשל ת"צ (ת"א) 46331-03-19 הילה דניאל נ' סלקום ישראל
35 בע"מ (פורסם בנבו, 18.3.2020); ת"צ (ת"א) 61790-05-19 פרימה נ' מנה
36 קמעונאות בע"מ (פורסם בנבו, 23.8.2020)].

37 לו סבר מחוקק המשנה, כי מדובר בטעם ראוי היה מונה זאת במסגרת רשימת
38 הפטורים או ההסדרים המיוחדים בתובענות אזרחיות, כפי שמעוגנים למשל
39 בסעיף 6(ב) לתקנות האגרות, המעניקים השבה של מרבית האגרה בהינתן
40 הסדר פשרה או הסדר גישור בשלב מוקדם של ההליך (בטרם התקיימה
41 ישיבת קדם שלישית).

42 "טעם מיוחד" כשמו כן הוא, ונדרשות קיומן של נסיבות מיוחדות לשם הכרה
43 בו, למשל כאשר מדובר בשאלה פרשנית שבה לראשונה לפתחו של בית



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 16992-05-23 דוף ואח' נ' שילב שיווק ישיר לבית היולדת בע"מ ואח'

1 המשפט במסגרת התובענה הייצוגית ייתכן וניתן לראות בכך "טעם מיוחד"
2 [ראו למשל ת"צ (ת"א) 15112-08-18 מאור בשן נ' חברת דואר ישראל בע"מ
3 (פורסם בנבו, 3.8.2020)], או כאשר הצדדים הסכימו כי המשיבה תישא
4 באגרה, אך המשיבה הינה גוף ציבורי שמצבו הכלכלי אינו איתן ועשתה
5 מאמצים רבים לתקן את המחדל והטלת האגרה תפגע באופן עקיף בציבור [ראו
6 למשל ת"צ 40588-08-18 איאד זייד נ' עיריית אום אל פחם (פורסם בנבו,
7 ...](2.8.2020)

8
9 אומנם האמור נאמר לעניין קיומו של הליך גישור אך דברים אלה נכונים גם ביחס לטענת
10 הצדדים לעניין עלויותיו של הסדר ההסתלקות.

סוף דבר

11
12
13 72. ההסתלקות מבקשת האישור שבכותרת מאושרת בזאת.
14 73. תביעתן האישית של המבקשות כנגד המשיבה 3 נדחית.
15 74. המשיבה 2 תישא בתשלום גמול בסך של 10,000 ₪ בתוספת מע"מ כדין (5,000 ₪ לכל
16 אחת מן המבקשות). כמו כן תישא המשיבה 2 בתשלום שכר טרחה בא כוחן של המבקשות בסך
17 של 33,000 ₪ בתוספת מע"מ כנגד חשבונית מס כדין.
18 75. בשים לב להסכמת הצדדים, המשיבה 3 תישא בתשלום חלקה השני של האגרה בעניין של
19 המבקשות [ר' גם סעיף 50 לבקשת הצדדים לאישור הסדר ההסתלקות].
20 76. הגמול ושכה"ט ישולמו באופן הבא:

21 76.1. 30 ימים לאחר מתן פסק הדין תשלמנה המשיבה 3 מחצית מגובה הגמול למבקשות
22 וכן 30% משכר הטרחה לבא כוח המבקשות.
23 76.2. 30 ימים לאחר מילוי התחייבויות המשיבה 2 כאמור בסעיפים 21.2-21.4 לפסק
24 הדין, לעניין מתן ההנחה לציבור, תשלם המשיבה 3 למבקשות את יתרת הגמול. במועד זה
25 תשלמנה המשיבה 3 40% משכר הטרחה לבא כוח המבקשות.
26 76.3. במידה ובסיום מתן ההנחה לציבור תיוותר יתרה, כאמור בסעיף 21.6 לפסק הדין,
27 טרם ביצוע התרומה, ובתוך 30 ימים ממועד סיום מתן ההנחה, ימציאו הצדדים לבית
28 המשפט רשימה של עמותות להן תתבצע התרומה. לרשימה יצורפו אישורי ניהול תקין של
29 כל אחת מן העמותות וכן אישור מעת כל עמותה בדבר אפשרותה לקבל את התרומה.
30 76.4. יתרת שכר הטרחה תשולם לבא כוח המבקשות 30 ימים לאחר הגשת דיווח מטעם
31 המשיבה 3 בדבר השלמת כלל התחייבויותיה לפי ההסדר, לרבות מתן ההנחה לציבור
32 והתרומה לקרן לחלוקת כספים לפי סעיף 27א לחוק תובענות ייצוגיות וכן התרומה
33 לעמותות ככל שתתבצע. לדוח האמור, אשר ייתמך בתצהיר מטעם נציג המשיבה 3, תצרך
34 המשיבה 3 אישורים בדבר ביצוע התרומות לעמותות וכן לקרן לחלוקת כספים.
35
36
37





בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 16992-05-23 דוף ואח' נ' שילב שיווק ישיר לבית היולדת בע"מ ואח'

- 1 .77 בנסיבות העניין לא מצאתי מקום לאיתור מייצגים חילופיים כאמור בסעיף 16(ד)(1) לחוק.
2 כפועל יוצא מכך נמחקת בקשת האישור.
3 .78 המזכירות תמציא את פסק הדין לב"כ הצדדים, למנהל מערכת בתי המשפט לצורך רישומו
4 בפנקס התובענות לייצוגיות וכן לקרן לחלוקת כספים לפי סעיף 27א לחוק תובענות ייצוגיות.
5
6

7 ניתן היום, י"ב אדר ב' תשפ"ד, 22 מרץ 2024, בהעדר הצדדים.
8

דורון חסדאי, שופט

- 9
10
11
12

